

Pátek, 26. listopadu 2020

P9_TA(2020)0327

Bilance evropských voleb

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2020 o bilanci evropských voleb (2020/2088(INI))

(2021/C 425/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), zejména na články 10 a 14 a čl. 17 odst. 7,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na články 20 a 22 této smlouvy,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zejména na články 21 a 39 a na čl. 52 odst. 1 této listiny,
- s ohledem na prohlášení k čl. 17 odst. 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii připojené k závěrečnému aktu mezivládní konference, která přijala Lisabonskou smlouvu,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, zejména na článek 21 této deklarace,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, zejména na článek 25 tohoto paktu,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, zejména na článek 29 této úmluvy,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, zejména na zásadu 1 tohoto pilíře,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2018/994 ze dne 13. července 2018, kterým se mění Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, jenž je připojen k rozhodnutí Rady 76/787/ESUO, EHS, Euratom ze dne 20. září 1976 ⁽¹⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropské rady (EU) 2018/937 ze dne 28. června 2018, kterým se stanoví složení Evropského parlamentu ⁽²⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2018/767 ze dne 22. května 2018, kterým se stanoví doba konání deváté volby členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/673 ze dne 3. května 2018, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací ⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2019/493 ze dne 25. března 2019, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014, pokud jde o postup ověřování v případě porušení pravidel pro ochranu osobních údajů v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu ⁽⁵⁾,
- s ohledem na pozměněné znění rámcové dohody o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 178, 16.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 165 I, 2.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 129, 25.5.2018, s. 76.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 114 I, 4.5.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 85 I, 27.3.2019, s. 7.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 304, 20.11.2010, s. 47.

Pátek, 26. listopadu 2020

- s ohledem na své usnesení ze dne 11. listopadu 2015 o reformě volebního práva Evropské unie ⁽⁷⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 o zlepšení fungování Evropské unie využitím potenciálu Lisabonské smlouvy ⁽⁸⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 o možném vývoji a změnách současného institucionálního uspořádání Evropské unie ⁽⁹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2018 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se stanoví doba konání deváté volby členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách ⁽¹⁰⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 7. února 2018 o složení Evropského parlamentu ⁽¹¹⁾,
  - s ohledem na své rozhodnutí ze dne 16. července 2019 o volbě předsedkyně Komise ⁽¹²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 10. října 2019 o vnějším ovlivňování voleb a dezinformacích ve vnitrostátních a evropských demokratických procesech ⁽¹³⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o stavu diskuse o budoucnosti Evropy ⁽¹⁴⁾,
  - s ohledem na své rozhodnutí ze dne 18. června 2020 o zřízení zvláštního výboru pro zahraniční vměšování do všech demokratických procesů v Evropské unii, včetně dezinformací, a o jeho působnosti, početním složení a funkčním období ⁽¹⁵⁾,
  - s ohledem na informační zprávu Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) z 20. března 2019 o skutečných právech osob se zdravotním postižením volit ve volbách do Evropského parlamentu,
  - s ohledem na činnost Meziparlamentní unie pro rovnost žen a mužů, zejména na akční plán pro parlamenty s rovným přístupem k ženám a mužům,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti (A9-0211/2020),
- A. vzhledem k tomu, že u voleb do Evropského parlamentu konaných v roce 2019 byla zaznamenána 50,66 % účast (o osm procent více než v roce 2014), a že se tedy jedná o nejvyšší volební účast za posledních 20 let, což vyslalo pozitivní signál, že zájem evropských občanů o vývoj na unijní úrovni roste a že vnímají důležitost unijní legislativy pro svůj každodenní život; vzhledem k tomu, že se za těmito čísly ovšem skrývají velké rozdíly mezi členskými státy, že neúčast u voleb zůstala vysoká, a že proto musí být učiněno více s cílem zvýšit míru účasti u těchto voleb;
- B. vzhledem k tomu, že podle výsledků průzkumu Eurobarometr, který zadal Evropský parlament po uvedených volbách, představoval stav hospodářství spolu s životním prostředím pro voliče dvě hlavní priority, což jasně ukazuje, že občané účastníci se evropských voleb si přejí, aby v těchto dvou oblastech politiky, jež jsou ve sdílené pravomoci mezi EU a členskými státy, byla na unijní úrovni vyvíjena větší aktivita ⁽¹⁶⁾;

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 366, 27.10.2017, s. 7.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 215.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 201.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 170.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 83.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0002.

⁽¹³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0031.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0098.

⁽¹⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0161.

⁽¹⁶⁾ Eurobarometr 91.5, „Povolební průzkum 2019 – rozšířily se volby do Evropského parlamentu o další rozměr?“, Evropský parlament, září 2019.

Pátek, 26. listopadu 2020

- C. vzhledem k tomu, že správný výběr volebního systému vytváří prostředí vhodné pro to, aby občané mohli věřit ve své základní demokratické právo hlasovat pro své demokratické zástupce a aby zároveň političtí zástupci naslouchali svým voličům a zastupovali jejich zájmy, a že jako takový buduje u občanů sebedůvěru;
- D. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometr byla vyšší volební účast částečně způsobena vyšší účastí mladých lidí, ačkoli u osob starších 40 let je i nadále pravděpodobnější, že se účastní hlasování; vzhledem k tomu, že více než 50 % mladých lidí volilo z pocitu občanské povinnosti a v reakci na naléhavost řešení klimatických změn;
- E. vzhledem k tomu, že neochabující zapojení občanské společnosti mělo před volbami do Evropského parlamentu zásadní význam pro proevropský diskurz;
- F. vzhledem k tomu, že vyšší volební účast rovněž vedla k zisku proevropských stran, které obdržely hlasy generací mladších lidí, čímž se posílila proevropská většina v Evropském parlamentu, ovšem volební výsledky euroskeptiků, populistů a nacionalistických hnutí ohrožujících unijní integrační projekt by měly sloužit jako varování;
- G. vzhledem k tomu, že vyšší volební účast rovněž znamená, že občané EU si přejí, aby Unie jednala rychle, demokraticky a účinně v důležitých záležitostech, jako je zaměstnanost, životní náklady, sociální dumping, změna klimatu, migrace, ochrana základních práv a demokratizace;
- H. vzhledem k tomu, že musíme postupovat účinněji a aktivněji při využívání všech komunikačních prostředků, včetně digitálních technologií, s cílem podpořit silnou vazbu mezi politickými rozhodnutími přijatými na unijní úrovni a pocitem sounáležitosti voličů s orgány EU;
- I. vzhledem k tomu, že ačkoli poměr žen a mužů se mezi poslanci Evropského parlamentu zlepšil (41 % žen v roce 2019 oproti 37 % v roce 2014), genderové vyváženosti v Parlamentu stále nebylo dosaženo; vzhledem k tomu, že za těmito čísly se skrývají velké rozdíly mezi členskými státy a mnoho výzev na cestě k dosažení rovnosti žen a mužů;
- J. vzhledem k tomu, že Ursula von der Leyenová je první předsedkyní Evropské komise; vzhledem k tomu, že 13 pozic v Komisi zastávají ženy, což představuje historicky nejvyšší zastoupení komisařek v tomto orgánu;
- K. vzhledem k tomu, že v Evropském parlamentu je třeba lépe zastupovat rozmanitou a multikulturní evropskou společnost;
- L. vzhledem k tomu, že v 15 členských státech jsou nadále omezována volební práva lidí se zdravotním postižením, což těmto občanům brání ve smysluplné účasti a jejich zastoupení v demokratických procesech; vzhledem k tomu, že podle vnitrostátních pravidel nemohlo kvůli svému zdravotnímu postižení nebo duševním problémům v posledních volbách do Evropského parlamentu uplatnit své právo volit přibližně 800 000 občanů EU;
- M. vzhledem k tomu, že demografické změny a proces stárnutí našich společností jsou faktory, které povedou ke zvýšení počtu osob pobývajících v zařízeních dlouhodobé péče a v nemocnicích; vzhledem k tomu, že by měla být podporována zvláštní oficiální opatření zavedená v mnoha členských státech ve prospěch těchto osob;
- N. vzhledem k tomu, že lhůta pro zápis do seznamu voličů se mezi členskými státy značně liší a sahá od 90 dnů do 3 dnů před datem konání voleb; vzhledem k tomu, že informační zpráva EHSV o skutečných právech osob se zdravotním postižením volit ve volbách do Evropského parlamentu doporučuje, aby byly seznamy voličů uzavřeny nejdříve dva týdny před konáním voleb;
- O. vzhledem k tomu, že podle společné zprávy vypracované Evropskou federací národních organizací pracujících s bezdomovci (FEANTSA) a nadací Abbé-Pierre⁽¹⁷⁾ je v EU 700 000 osob bez domova a téměř 9 milionů domácností se nachází v neuspokojivých podmínkách, pokud jde o bydlení; vzhledem k tomu, že toto číslo se za deset let zvýšilo o 70 %; vzhledem k tomu, že osoby bez domova mají ztíženou účast ve volbách;

⁽¹⁷⁾ FEANTSA a Nadace Abbé-Pierre, „Pátý přehled vyloučení z přístupu k bydlení v Evropě za rok 2020“, červenec 2020.

Pátek, 26. listopadu 2020

- P. vzhledem k tomu, že reforma aktu o volbách z roku 1976 ve znění přijatém Evropským parlamentem v jeho legislativním usnesení ze dne 4. července 2018 k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se mění Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, jenž je připojen k rozhodnutí Rady 76/787/ESUO, EHS, Euratom ze dne 20. září 1976 (akt o volbách)⁽¹⁸⁾, nebyla dosud plně ratifikována třemi členskými státy;
- Q. vzhledem k tomu, že Parlament by měl s novou dávkou energie trvat na svých návrzích změn aktu o volbách, který musí některé členské státy ještě ratifikovat, a prosazovat jednotná evropská volební pravidla;
- R. vzhledem k tomu, že výsledek voleb do Evropského parlamentu v roce 2019 vedl ke vzniku nové parlamentní většiny, která se skládá z odlišných politických skupin s jasnou proevropskou identitou;
- S. vzhledem k tomu, že volby v roce 2019 nevedly k výběru předsedy Komise z řad vedoucích kandidátů (tzv. Spitzenkandidaten) kvůli nesouhlasu Rady, což je krok zpět oproti postupu stanovenému v roce 2014, který vedl k poklesu důvěry v tento postup; vzhledem k tomu, že volba předsedy Komise závisí na zajištění podpory většiny poslanců Evropského parlamentu; vzhledem k tomu, že jen někteří unijní občané se zúčastnili voleb do Evropského parlamentu v domnění, že jejich hlasování by mohlo mít určitý význam pro volbu předsedy Evropské komise, což zdůrazňuje nutnost zvýšit povědomí o tomto procesu u občanů Unie;
- T. vzhledem k tomu, že postup výběru vedoucích kandidátů ještě není plně rozvinut; vzhledem k tomu, že tento postup neumožňuje, aby vedoucí kandidáti vystupovali jako oficiální kandidáti, což by evropským voličům umožnilo volit své preferované kandidáty s vědomím toho, kdo jsou uchazeči o funkci předsedy Komise a jak byli vybráni evropskými politickými stranami; vzhledem k tomu, že Parlament nadnesl tuto otázku ve svém rozhodnutí ze dne 7. února 2018 o revizi rámcové dohody o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí⁽¹⁹⁾;
- U. vzhledem k tomu, že systém vedoucích kandidátů je třeba urychleně zdokonalit pomocí hluboké reflexe na konferenci o budoucnosti Evropy a při zohlednění poměrného charakteru evropského volebního systému, přičemž tento postup musí být zralý pro použití ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024; vzhledem k tomu, že součástí této reflexe by měla být rovněž de facto politická úloha Komise a jejího předsedy a veškeré související změny rozhodovacího procesu Unie;
- V. vzhledem k tomu, že pouze 8 % voličů v EU uvedlo, že v posledních volbách hlasovali, aby ovlivnili výběr příštího předsedy Evropské komise⁽²⁰⁾, zdůrazňuje, že proces výběru předsedy tohoto orgánu je naléhavě nutné vyjasnit a ve vztahu k voličům zprůhlednit;
- W. vzhledem k tomu, že institucionální návrhy, jako jsou nadnárodní kandidátní listiny navržené v usnesení Parlamentu ze dne 7. února 2018 o složení Evropského parlamentu, posunutí evropských politických stran a hnutí více do středu voleb do Evropského parlamentu, přeměna Rady na druhou legislativní komoru Unie, jak navrhl Parlament ve svém usnesení ze dne 16. února 2017 k možnému vývoji a změnám současného institucionálního uspořádání Evropské unie, nebo zavedení možnosti vytváření předvolebních koalic evropských politických stran a hnutí, by zásadním způsobem mohly přispět k přeměně evropských voleb na jednotné evropské volby na rozdíl od souboru 27 samostatných vnitrostátních voleb, jak je tomu v současnosti;
- X. vzhledem k tomu, že proces zkoumání prohlášení o zájmech a slyšení kandidátů na komisaře v Evropském parlamentu byly důležitým krokem ke zvýšení odpovědnosti Komise vůči Evropskému parlamentu a veřejnosti obecně; vzhledem k tomu, že tento proces může a měl by být v budoucnu dále zdokonalen;
- Y. vzhledem k tomu, že zahraniční mocnosti, někdy i ve spojení s vnitrostátními činiteli, cílí na demokratické procesy na úrovni členských států i na úrovni EU ve snaze ovlivnit výsledek voleb a oslabit Unii; vzhledem k tomu, že mechanismy zavedené unijními orgány, jako je kodex zásad boje proti dezinformacím a systém rychlého varování pro účely voleb, přispěly k oslabení zahraničního vměšování během volební kampaně;

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 246.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 89.

⁽²⁰⁾ Eurobarometr 91.5, září 2019.

Pátek, 26. listopadu 2020

- Z. vzhledem k tomu, že požadavky Komise vůči platformám sociálních médií před volbami vedly k nejasnostem a měly nezamýšlené důsledky, jako například zákaz celoevropské politické reklamy, která je jednou z hlavních způsobů, jak mohou voliči evropské politické strany během volebních kampaní do Evropského parlamentu určit a rozpoznat; vzhledem k tomu, že zejména v této záležitosti by orgány měly navrhnout interinstitucionální přístup, který bude mít pozitivní dopad na bezpečnost a stabilitu volebního procesu; vzhledem k tomu, že kodex zásad je čistě dobrovolný a zaměřuje se spíše na transparentnost než na skutečná omezení, například na cílenou politickou reklamu;
- AA. vzhledem k tomu, že evropské politické strany a nadace jsou zprostředkovateli úspěšné evropské politické diskuze v průběhu voleb do Evropského parlamentu i po jejich skončení a že by měly být lépe viditelné; vzhledem k tomu, že evropské politické strany a politické nadace by s ohledem na tuto významnou úlohu měly zaručit maximální finanční transparentnost fondů, které spravují, a to zejména v případě prostředků pocházejících z rozpočtu EU;
- AB. vzhledem k tomu, že evropské politické strany čelí různým omezením ohledně vedení kampaní během evropských voleb, mimo jiné pokud jde o omezení možnosti financovat kampaně a aktivit sdílených se svými vnitrostátními členskými stranami, a mají zakázáno vést kampaně při vnitrostátních referendech o evropských záležitostech;
- AC. vzhledem k tomu, že vznik nových politických stran a hnutí před volbami do Evropského parlamentu je projevem zájmu občanů o inovativní přístup v politice;
- AD. vzhledem k tomu, že rozdílné vnitrostátní předpisy pro zakládání stran a přístup k volbám do Evropského parlamentu jsou i nadále významnou překážkou pro politické inovace a pro utváření skutečně celoevropské politické diskuze;
- AE. vzhledem ke zprávám o tom, že kvůli organizaci registrace voličů ve Spojeném království byl přibližně milion evropských občanů připraven o možnost výkonu svého práva volit ve volbách do Evropského parlamentu;
1. vítá vyšší účast v evropských volbách v roce 2019, což ukazuje, že trend klesající volební účasti v Evropě lze zvrátit, zároveň však vyjadřuje zklamání nad přetrvávající vysokou mírou neúčasti a nad tím, že téměř polovina všech oprávněných voličů v celé EU nehlasovala; uznává důležitou úlohu kampaní vedených orgány EU a organizacemi občanské společnosti s cílem zvýšit volební účast, zejména pokud jde o kampaň Parlamentu „Tentokrát budu volit“; zdůrazňuje, že na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni je třeba vyvíjet intenzivnější činnost s cílem motivovat voliče k účasti v evropských volbách; domnívá se, že vysoká volební účast poukazuje na rostoucí podíl občanů, kteří považují EU za úroveň vhodnou k řešení současných výzev, například pokud jde o hospodářství a udržitelný rozvoj, změnu klimatu a ochranu životního prostředí, sociální a genderové nerovnosti, digitální přeměnu, podporu svobody, lidských práv a demokracie, demografické trendy a o geopolitické výzvy, jako je migrace a zahraniční politika, bezpečnost a role EU ve světě; naléhavě proto vyzývá všechny unijní orgány, aby převzaly odpovědnost a jednaly v souladu s mandátem, který jim přímo či nepřímo udělili občané;
  2. je přesvědčen, že trend rostoucí volební účasti se může pokračovat, pokud budou posíleny vazby a odpovědnost mezi voliči a kandidáty a pokud budou napříč členskými státy projednávány problémy celé EU a politické programy;
  3. vítá podstatné zvýšení volební účasti mladých lidí; opětovně vyzývá Radu a Komisi, aby během veřejných konzultací a prostřednictvím konference o budoucnosti Evropy zohlednily obavy těchto osob, které jsou zásadní pro životy příštích generací; doporučuje, aby členské státy zvážily způsoby, jak harmonizovat minimální věk voličů, aby se ještě zvýšila volební účast mladých voličů;
  4. vítá skutečnost, že se po posledních volbách posílila genderová vyváženost v Parlamentu; zdůrazňuje však, že stále existuje prostor pro další zlepšení, má-li být dosaženo skutečně vyváženého zastoupení žen a mužů v Parlamentu, a je si vědom toho, že mezi členskými státy existují značné rozdíly, které sahají od zvolení více než 50 % žen až po skutečnost, že do Evropského parlamentu nebyla zvolena jediná poslankyně; vyzývá členské státy a orgány Unie, aby přijaly veškerá nezbytná opatření na podporu zásady rovnosti žen a mužů v průběhu celého volebního procesu; v této souvislosti zdůrazňuje, že je zapotřebí dosáhnout vyváženého genderového zastoupení na kandidátních listinách; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s Parlamentem a dalšími orgány, jako je Benátská komise, vypracovala doporučení členským státům s cílem

Pátek, 26. listopadu 2020

zvýšit zastoupení žen v Evropském parlamentu, a vyzývá k zavedení kandidátních listin se rovným počtem žen a mužů na volitelných místech, například pomocí listin, na nichž se budou pravidelně střídát kandidáti a kandidátky, nebo jiných rovnocenných metod, neboť v mnoha členských státech neexistují žádné právní předpisy, které by zajistily rovné politické zastoupení pro účely voleb;

5. konstatuje, že pouze několik poslanců Evropského parlamentu patří k etnickým, jazykovým či jiným menšinám⁽²¹⁾; domnívá se, že bojovat proti rasismu a eliminovat vyloučení a diskriminaci je povinností vyplývající z hodnot EU a z Listiny základních práv Evropské unie; zdůrazňuje, že je třeba vyvinout na vnitrostátní a evropské úrovni větší úsilí pro to, aby se příslušníci menšin dostali ve větší míře na kandidátní listiny a do volených pozic, a vyzývá členské státy a politické strany účastníci se voleb do Evropského parlamentu, aby přijaly proaktivní opatření ke zvýšení zastoupení nedostatečně zastoupených skupin;

6. v této souvislosti připomíná zvláštní obtíže, jimž čelí Romové při účasti na politickém dění, zejména pokud jde o pořízení voličské registrace, mimo jiné z důvodu chybějící dokumentace totožnosti; vyzývá členské státy, aby posílily vzdělávání Romů a jejich účast ve volbách;

7. konstatuje, že podobná doporučení by mohla být učiněna v souvislosti s uplatňováním pasivních a aktivních hlasovacích práv občanů se zdravotním postižením; s velkým znepokojením připomíná, že podle odhadů se v celé Unii nemohlo v roce 2019 voleb zúčastnit 800 000 občanů se zdravotním postižením kvůli vnitrostátním předpisům; vyzývá členské státy, aby posílily výměnu osvědčených postupů pro usnadnění přístupu osob se zdravotním postižením do volebních místností; zdůrazňuje, že pro voliče se zdravotním postižením jsou praktická hlasovací opatření stejně důležitá jako přístup k informacím nebo přístup do volebních místností;

8. apeluje na členské státy, aby zaručily, že všichni, kdo mají hlasovací právo, včetně občanů EU žijících mimo svou vlast, lidí bez domova a vězňů, jimž bylo uděleno takové právo v souladu s vnitrostátními právními předpisy, budou schopni toto právo uplatňovat;

9. konstatuje, že odlišné volební kultury vyústily v řadu různých volebních systémů; doporučuje, aby se jasnými předpisy, doporučeními a pokyny zajistil vývoj směrem k jednotnému evropskému volebnímu zákonu a rovnosti hlasování pro občany EU, zejména pokud jde o právo zaregistrovat stranu a kandidovat ve volbách, o přístup k hlasovacím lístkům, o navrhování kandidátů, přístupnost, zplnomocnění k hlasování nebo o hlasování na dálku a dny konání voleb;

10. uznává dobrou organizaci volebního procesu při volbách do Evropského parlamentu v roce 2019 navzdory nejistotě vyplývající z odchodu Spojeného království z EU; v této souvislosti upozorňuje na bezproblémovou změnu složení Evropského parlamentu po brexitu v důsledku ochranné doložky, která je stanovena v jeho usnesení ze dne 7. února 2018 o složení Evropského parlamentu;

11. vybízí členské státy, aby v souvislosti s volbami v roce 2024 poskytly více prostředků konzulárním úřadům s cílem zvýšit kontrolu a povědomí občanů o tom, že vícenásobné hlasování je nezákonné;

12. vyzývá členské státy, aby lepšími právními předpisy usnadnily přístup osob bez domova k volbám; zdůrazňuje, že kvůli požadavku, aby lidé dokládali svou adresu pro účely hlasování, jak je stanoveno ve směrnici Rady 93/109/ES ze dne 6. prosince 1993, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky⁽²²⁾, se může znemožnit hlasování lidem bez domova v zemích, kde nemohou získat úřední adresu; důrazně doporučuje požadování dokladu o bydlišti zrušit, aby bylo pro lidi bez domova, kteří jsou plnoprávními občany EU, hlasování snazší;

13. je toho názoru, že důvodem, proč z postupu jmenování vedoucích kandidátů nezvešel po volbách v roce 2019 předseda Evropské komise, bylo jednak to, že uplatňování tohoto principu nebylo po zkušenostech z roku 2014 nijak zdokonaleno, a jednak to, že občanům EU nebyl tento postup dostatečně vysvětlen a oni jej dostatečně nepochopili; má v úmyslu reformovat demokratický proces výběru předsedy Komise před příštími volbami do Evropského parlamentu v roce 2024; konstatuje však, že volba předsedy Komise vždy závisí na zajištění podpory většiny poslanců Evropského parlamentu, aby byly výsledky voleb plně zohledněny, jak stanoví Lisabonská smlouva;

⁽²¹⁾ Sdělení Komise ze dne 19. června 2020 nazvané „Zpráva o volbách do Evropského parlamentu v roce 2019“ (COM(2020)0252).

⁽²²⁾ Úř. věst. L 329, 30.12.1993, s. 34.

Pátek, 26. listopadu 2020

14. zdůrazňuje důležitou úlohu nadcházející konference o budoucnosti Evropy v diskusi o institucionálních záležitostech, a to i s ohledem na výsledky voleb do Evropského parlamentu v roce 2019; vítá společné prohlášení tří orgánů EU o konferenci o budoucnosti Evropy a vyzývá k jeho rychlému přijetí; připomíná závazek předsedkyně Komise zabývat se tématy konkrétně souvisejícími s demokratickými procesy a institucionálními záležitostmi, a to i v souvislosti s konferencí, aniž by byla dotčena rozhodnutí přijatá samotnou konferencí ohledně seznamu priorit, které je třeba řešit;

15. zdůrazňuje, že volba Komise a jejího předsedy závisí na většině poslanců Parlamentu, což de facto vyžaduje vytvoření koalice na základě programové shody, jak ukázala volba Komise Ursuly von der Leyenové;

16. vyzdvihuje, že před volbami do Evropského parlamentu nic nebrání vytváření koalic evropských stran a hnutí, a tedy ani tomu, aby předložily společný program a navrhly společného koaličního vedoucího kandidáta;

17. domnívá se, že výsledek voleb do Evropského parlamentu posílil politický rozměr volby Evropské komise, a že je tedy zapotřebí důkladněji a objektivněji zkoumat prohlášení o zájmech kandidátů na komisaře; je také přesvědčen, že tento proces zdůraznil potřebu prohlášení o zájmech kandidátů na komisaře technicky a nestranně vyhodnocovat; podporuje nadcházející jednání ve Výboru pro ústavní záležitosti (AFCO) a Výboru pro právní záležitosti (JURI) o vytvoření nezávislého etického orgánu, jemuž by mohly být svěřeny odpovídající zdroje; zdůrazňuje však, že schválení nebo zamítnutí každého kandidáta na komisaře a sboru komisařů je v konečném důsledku politickou záležitostí, kterou má pevně v rukou Evropský parlament;

18. trvá na tom, že pro preferovaného kandidáta na předsedu Komise by měli mít možnost hlasovat všichni evropští voliči; opakuje proto, že vedoucí kandidáti by měli mít možnost se v příštích volbách představit ve všech členských státech jako oficiální kandidáti, být zvoleni evropskou politickou stranou a zastupovat jednotný evropský volební program; zdůrazňuje, že s ohledem na poměrný volební systém EU by volba předsedy Evropské komise měla záviset na jeho schopnosti získat podporu většiny poslanců Evropského parlamentu;

19. poukazuje na to, že změny primárního práva EU navrhované v této zprávě, které odrážejí zvýšenou politickou úlohu Komise v rámci EU, by měly rovněž zahrnovat individuální a kolektivní odpovědnost Komise vůči Parlamentu a Radě a přeměnu Rady v druhou legislativní komoru Unie;

20. navrhuje reformu aktu o volebním zákonu a rozhodnutí o složení Evropského parlamentu a v jejím rámci stanovit nejen okamžitá zlepšení pro nadcházející volby, ale i dohodnutý a závazný plán zlepšení pro období po nadcházejících volbách;

21. uznává, že navzdory skutečnosti, že dohodnutá reforma volebního zákona nebyla dosud některými členskými státy ratifikována, je možno se mimo jiné v kontextu konference o budoucnosti Evropy zabývat následujícími prvky, jež by mohly evropský volební proces zlepšit:

- nové metody hlasování na dálku pro občany během voleb do Evropského parlamentu za zvláštních nebo výjimečných okolností,
- společná pravidla pro přijímání kandidátů a společná pravidla pro kampaně a financování,
- harmonizované normy pro pasivní a aktivní hlasovací práva ve všech členských státech EU, včetně snížení minimálního věku voličů ve všech členských státech na 16 let,
- ustanovení ohledně absence poslanců v případě mateřské či otcovské dovolené nebo vážné nemoci;

22. opakuje svůj požadavek na zřízení evropského volebního orgánu, který by byl pověřen sledováním provádění obecných pokynů a ustanovení ve vztahu k evropskému volebnímu zákonu; doporučuje posílit mechanismy výměny mezi vnitrostátními volebními komisemi, jež by koordinoval evropský volební orgán;

Pátek, 26. listopadu 2020

23. vyjadřuje hluboké znepokojení nad průběžnými důkazy o vměšování a dezinformačních kampaních, často s náznakem zahraničního vlivu, během příprav na volby do Evropského parlamentu v roce 2019; oceňuje úsilí Komise a dalších institucí řešit zahraniční vměšování do volební kampaně, zejména prostřednictvím pracovní skupiny ESVČ East StratCom; poukazuje nicméně na to, že finanční a lidské zdroje potřebné pro boj proti těmto útokům na evropskou demokracii, a to i na vnitrostátní úrovni, jsou mnohonásobně vyšší než všechny pro tyto účely vyčleněné evropské zdroje dohromady; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby výrazně zvýšily objem financí pro boj proti zahraničnímu vměšování; zdůrazňuje, že prioritně je třeba obecně ve společnosti a ve školách zlepšit mediální gramotnost a občanskou výchovu již od útlého věku s cílem rozvinout kritické myšlení občanů a jejich schopnost rozpoznávat informace, u nichž chybí zdroje, a odkazy na ověřitelné informace;

24. domnívá se, že nezákonné vměšování do volebních procesů není výlučně zahraničním jevem; je pevného názoru, že algoritmy platform sociálních médií propagující konkrétní obsah musí být kontrolovány a v případě potřeby regulovány, aby se zajistila objektivita informací, které mají občané k dispozici, a ochrana jejich práva na informace během volebních kampaní i mimo ně;

25. je přesvědčen, že potíže s politickou reklamou na platformách sociálních médií ukazují, že je třeba harmonizovat pravidla pro vedení kampaní v celé Unii, zejména pokud jsou volby do Evropského parlamentu de facto spojeny s celoevropskými kampaněmi a nutnost dodržovat 27 různých právních režimů v digitálním prostoru vytváří pro politické strany a hnutí překážky a právní nejistotu;

26. naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby přijaly veškerá opatření nezbytná k účinnému boji proti zahraničnímu vměšování a vnitřním i vnějším aspektům dezinformací, aby v plné míře spolupracovaly s novým zvláštním výborem Parlamentu pro zahraniční vměšování do všech demokratických procesů v Evropské unii, včetně dezinformací, a aby plně zohledňovaly jeho doporučení, a to jakmile budou jeho závěry k dispozici, před příštími volbami do Evropského parlamentu; vybízí Komisi a Radu, aby v těchto záležitostech úzce spolupracovaly s Parlamentem, neboť ochrana našich demokratických institucí se nachází v jádru pravomocí Evropského parlamentu;

27. uznává, že evropské politické strany, politická hnutí a nadace hrají významnou úlohu při podpoře evropské politické diskuse; poukazuje však na to, že kvůli omezujícím opatřením na evropské a vnitrostátní úrovni se evropské politické strany nemohou do evropských volebních kampaní plně zapojit; dále zdůrazňuje, že evropské politické strany nesmí vést kampaň v referendech, která se týkají evropských záležitostí, a to ani v souvislosti s mezinárodními obchodními dohodami či s referendem ohledně členství Spojeného království v EU v roce 2016; vyzývá k dalšímu sladění vnitrostátních a unijních právních předpisů s cílem zajistit rovné podmínky pro volby do Evropského parlamentu v celé EU; navrhuje, aby byla posílena viditelnost evropských politických stran a hnutí tím, že jejich názvy a loga budou uvedeny na hlasovacích lístcích, a doporučuje, aby se totéž uvádělo na všech materiálech používaných v evropských volebních kampaních;

28. domnívá se, že manifesty evropských politických stran by měly být známy před volbami, což vyžaduje jasná a transparentní pravidla pro vedení kampaní; zdůrazňuje, že pravidla pro volby do Evropského parlamentu musí podporovat demokratický systém evropských stran, a to i tím, že vnitrostátním stranám kandidujícím ve volbách do Evropského parlamentu uloží povinnost uvádět na hlasovacích lístcích logo příslušné evropské strany vedle loga vnitrostátního;

29. navrhuje, aby bylo změněno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací⁽²³⁾ tak, aby se evropské politické strany a nadace mohly plně zapojit do evropského politického prostoru, mohly vést kampaň a využívat finanční prostředky na kampaně a kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu, s cílem zvýšit transparentnost jejich financování, zejména pokud jde o řízení finančních prostředků z rozpočtu EU a pokud finanční prostředky pocházejí od partnerských stran, a s cílem zakázat dary od soukromých a veřejnoprávních subjektů ze zemí mimo EU; zdůrazňuje však, že členské příspěvky od stran ze zemí Rady Evropy by mohly být povoleny za účelem podpory celoevropských politických vazeb za předpokladu, že k tomu dojde v rámci zvýšené transparentnosti;

(23) Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 1.

Pátek, 26. listopadu 2020

30. poukazuje na to, že manifesty evropských stran stále nebyly před volbami v roce 2019 důležitou součástí politické diskuse; vyjadřuje hluboké politování nad případy, kdy se taková diskuse namísto záležitostí EU zaměřovala na vnitrostátní témata bez jakékoli přímé vazby na politiku EU; domnívá se, že evropský rozměr voleb lze nejvíce posílit tím, že bude občanům poskytováno více informací o rozhodnutích, která EU přijala, a o dopadu těchto rozhodnutí na jejich každodenní život;
31. je toho názoru, že zavedení každoročního evropského týdne, který by se konal současně ve všech vnitrostátních parlamentech a během něhož by poslanci vnitrostátních parlamentů, evropští komisáři, poslanci Evropského parlamentu a zástupci občanské společnosti diskutovali o ročním pracovním programu Komise, by podpořilo vznik propojených meziparlamentních veřejných sfér a zlepšilo komunikaci o evropských opatřeních na vnitrostátní úrovni;
32. vyzývá k vytvoření koordinované strategie na evropské úrovni s cílem zajistit mediální pokrytí evropských voleb, zejména tím, že se zajistí debata o politické agendě jednotlivých evropských politických subjektů, k níž budou přizváni kandidáti kandidující v evropských volbách v jednotlivých členských státech, a zprostředkují se informace o předvolebních akcích;
33. vybízí provozovatele veřejnoprávního vysílání, aby v rámci svého mandátu informovat veřejnost pořádali a vysílali diskuse vedoucích kandidátů a kandidátů na poslance Evropského parlamentu;
34. domnívá se, že výsledek voleb do Evropského parlamentu je jasným signálem k důkladné institucionální analýze, která občanům, občanské společnosti a jejich zástupcům umožní utvářet budoucnost Unie; zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 zvýšila naléhavost institucionální reformy na evropské úrovni; vyzývá proto všechny institucionální partnery, aby přijali svou odpovědnost a zajistili ambiciózní, interaktivní a inkluzivní konferenci o budoucnosti Evropy, která bude otevřená občanům, občanské společnosti a jejich zástupcům a která posílí zastupitelskou demokracii a odolnost EU tím, že svým občanům přinese hmatatelné výsledky, a aby se následně závěry této konference řídili, což by mělo přinést významné změny v politikách a institucionální struktuře EU a vlít novou sílu do evropského projektu;
35. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.
-